

TÜRK TARİH KURUMU KÜTÜPHANESİ
SÜRELİ YAYINLAR

KAYIT NO: 5037639

ADI: 19 Mayıs

CİLT:

SAYI: 113

YIL: 1950

19 MAYIS

Aylık Halkevi dergisi

İÇİNDEKİLER

Asla ve asla	İrfan YANKUTAN
Millî tarih ve tarih öğretimi	Hikmet KIZILTAN
Bizim köy deresi	Sabahat ACUNER
İffetin ve arıklığın modası geçmişmidir	Cemal BİLİR
Çarşamba	M. Süheyl ESEN
Kara Deniz kıyılarında dolaşırken	Yakup KALGAY
Amerika'da evlilik bağları neden çözülmemektedir	Nihat YÜREKTÜRK
Kemalettin Kâmi Kamu	Bahri ULAŞ
Hayatımı kurtaran mucize	Rifat AK
Odun	Ayşe ARKAN

DÜŞÜNCELER

— V —

Zeki Ozan

Dünya düzelmiş olsaydı bu dünyada ne yapardık?. Esasen bu bizim tapımıza uygun bir şey olmasa gerek.

Düşünmeyi, ağlamayı, gülmeyi sıraya koyamayan insanların arasına düşmek. Yapar ne büyük zavallılıktır.

Çoğumuz birbirimizden canımızın istediği gibi bahsederiz.

Ne kadar yazık ki, hak için kuvvet telkin eden felsefe merhametlidir.

Hem yeliz hem değirmeniz.

Başımızı vucdumuzun en üstüne bir nisbet ve ihtiram mülâhazasıyla kondurmuşlar zannetmeyiniz; bu, bir tesadüf işi olmasaydı çoğumuzun tepesinde nahak yere ihtişamlı ve gülünç bir manzara teşkil etmezdi.

Dostlarımızla arasına konuşmalıyız.

Kim ne derse desin, tabiat kül halinde ibadet ediyor

Sulh bir harp hazırlığıdır; savaş ise bir savaş anıdır. İnkılâp zamanlarında buhran ve inkılâp devrelerine rastlar. Zamandan sorun, rahat nefes alacak deliği var mı ?

Şansım var, şansım yok, şans var, şans yok gibi tabirler ne manasız? Bir gün gelipte şanslı olanlar şanslı oluncaya kadar hep şanssız değiller miydi

19 MAYIS

Aylık Halkevi Dergisi

Cilt : 10

MART 1950

Sayı 113

ASLA VE ASLA!...

İrfan YANKUTAN

Son günlerde komünist şair Nazım Hikmet'in af edilmesi hakkında tek-
rar bir neşriyat ve faaliyet başladı.

Yapılan neşriyatla Nazım Hikmet, Moskovaya bağlı olmıyan idealist bir komünist olarak gösteriliyor. Biz bu memlekette, milli birliği yıkmak için edebiyatı dahi siyasî akidelere vasıta yapan, Nazım Hikmet gibilerinin asla hiç bir kanunla affedilmesinin doğru olamayacağı kanaatindeyiz

Bugün millete idealist bir komünist olarak gösterilmek istenen Nazım Hikmet, daha bir kaç ay evvel Bursa hapisanesinde yazdığı bir şiirle, hakikî hüviyetini meydana çıkarmıştı.

Aşağıya aldığımız bu şiirinde Nazım Hikmet'in hangi topraklara bağlı olduğunu pek açık olarak görebiliriz.

' Doktor, kalbimin yarısı burdaysa, yarısı Çindedir
Sarı nehre akan
Çin ordusunun içindedir
Kalbim her zaman kurşuna dizilir Yunanistanda,,

diyen Nazım Hikmet nasıl olurda bu topraklara bağlı kalır?

Kalbinin yarısının Çinde, yarısının Yunanistanda komünistlerle beraber olduğunu söyleyen bir komünist şairin haklı olduğu cezadan kurtulması için hangi düşüncelerle faaliyete geçiliyor? Bu toprakların şehit yurdu olduğunu yoksa unutuporlarmı?

Türk gençliğinin haklı olarak affedilmesinin aleyhinde bulundukları komünist Nazım Hikmet hakkında en güzel hükmü merhum şair Ahmet Haşim vermiştir.

Bir edebi sohbet esnasında söz Nazım Hikmet'e intikal ediyor. Ahmet Haşim diyor ki:

- Nazım Hikmet'i bu memlekette çıkarmalı. Komünist bir insanın Türkiyede yeri olmamalıdır.

- Aman üstad diyorlar bir komünistimiz var. Memlekette kalsa ne olur? Merhum cevap veriyor:

- Ya zatâlinizin başında bir bit olsa, bir bitim var diye saklarmısınız?

İşte kalbi Yunanistan ve kızıl Çinde olan Nazım Hikmet'in ve onlar gibilerin bu memlekette değil işledikleri suçlardan affı, yaşamaya dahi yeri olmamalıdır. Çünkü bu vatanın her karış toprağı şehit kanıyla yuğrulmuştur. O topraklar üstünde asla ve asla komünistler barınamaz

MİLLÎ TARİH VE MİLLÎ TARİH ÖĞRETİMİ

Hikmet KIZILTAN

Bu yazımızda, şimdiye kadar müteaddit defa münakaşa konusu olan (Tarih ilimdir, değildir?) konusu üzerinde duracak değil, bilâkis tarihin sosyal bir ilim olduğunu kabul ederek, bu ilmin manevî aydınlığından nasıl faydalanabileceğimizi izaha çalışacağız, yalnız okuyucuların fikrinde belirecek olan bu münakaşalara sebep nedir? Niçin bazı şahıslar tarafından tarih ilim olarak kabul edilmiyor? Sorularına bir kaç cümleyle cevap vererek esas mevzu- muza geçmek daha faydalı olur zannındayım.

1 - Tarihin işlediği materiellerle müsbet ilimlerin materielleri birbirine karıştırılması.

2 - Nüsbet ilimlerin konusunun statik oluşu, yani iki kere ikinin dört ettiği yahut havada bırakılan bir cismin arzın cazibe kuvvetiyle çekilişi, Dün nasılsa bugünde öyledir, yarında öyle olacaktır. Halbuki tarihin konusunun statik değil dinamik oluşu bazılarında tarihin ilim olmadığı kanaatını doğurmuştur. Hakikatte ilimde aranan maddeler tarihte mevcuttur. Tarihin bir metodu ve birde incelediği konusu vardır ve bütün istikrai ilimler gibi başlıca iki ameliyeye ayrılır:

a - Analiz,

b - Sentez,

Tarihin bir ilim olarak kabul ettiğimize göre, bu ilmin tekniğinin mevcudiyetinde kabul etmemiz icap

eder ki biz bu ilmin tekniğine tarih öğretimi diyoruz. Bu mefumu izah ederken iki meseleyle karşı karşıya bulunuyoruz.

1 - Hümanistlerin tarih görüşü

2 - Millî tarih görüşü,

Biz burada Hümanistlerin önem verdikleri umumi tarihi bir tarafa bırakarak millî tarih görüşünü müs- bet bir şekilde, bugüne kadar tetkik etmiş olan müdekkitlerin yazılarına istinaden kısaca izaha çalışacağız.

Millî tarih nedir? Millî tarih de- yince neyi kastediyoruz? Ve millî ta- rih öğretiminden neler bekliyoruz? Millî tarihi şu şekilde tarif edebiliriz; (Tarih insan mazisinin bilimi olduğuna göre, bir cemiyete mazisini öğ- retmeye, mensup olduğu zümreyi bil- dirmeye ve dostunu düşmanını tanı- maya yönelen tarih; millî tarihin çekirdiğini teşkil eder, sayın hocam. Genel Türk tarihi asistanı Dr. Baha- eddin Ögel (Atatürk ve Millî tarih öğretimi) adlı etüdünde: Millî tarihin bir milletin millî seviyesini restrore ettiğini ve kuvvetlendirdiğin türlü delillerle ispat etmeye çalıştı. Millî tarih öğretimi ferde sağlam bir ka- rakter, millete anlayışlı ve kuvvetli seviye verir. Bunun neticesi olarakta ferdlerle (Vatan ve Millet sevgisi) kuvvetlenmiş olur. Bu bakımdan he- nüz gelişme çağında olan genç fidan- lara, maddi gıdalar yanında, mane- viyatını süsliyecek gıdalarla vermek, genç ruhta millete karşı anhyarak

bir inanış bir sevgi meydana getir- mek vazifesini millî tarihin üzerine yükliyerek millî tarihten azami isti- fadeyi yapmak lâzımdır. Bu da millî tarih öğretimine gereken önemi ver- mekle ve zarureti kabul etmekle mümkündür. Fakat maalesef millî ta- rih öğretiminin zarureti anlamakta en geç kalan millet, mazisine baha biçilmez üstünlükler bırakan hak, a- dalet, efendilik mefumlarını üç kıta- da öğreten bir millet (Türk milleti) olmuştur. Fransa, Almanya, Yunanis- tan v.s. gibi devletlerde yetişen mü- nenkitler bundan çok önce millî ta- rihlerine önem vermişlerdir.

Fransız yazarı Seignolos, Lang- lois ile neşrettiği (Tarih ilmine giriş) adlı eserinde; Tarih öğretiminde ga- yenin, bugünkü cemiyetlerini anlamak olduğunu ve bütün beşeriyetin teka- mülünü çok mücerret umumî ve in- sanî bir noktai nazardan gördükten sonra millî noktai nazara dönerek talebeye, milliyet muhabetini ve va- tan aşkını telkininde tarihin kuvvetli nüfusundan bugün her milletin isti- fadeye çalışmakta olduğunu tesbite çalıştır. Mitard, L'enseignement pub- lic) mecmuasında 1927 de neşrettiği bir makalede tarihin, millî menfaat- lara hizmet etmesi lâzım geldiğini izah etmiştir. Ondokuzuncu Alman profesörlerinden Dahlmann, (Kadim Alman tarihi, zamanımıza Rein'imız- dan daha kuvvetli bir ceryan ile dö- külmelidir.) Demiştir. Alman okulları Almanya birliğinden önce. Alman'la- rı birleştirmek, Habusburları Al- manya'dan atmak, Fransızları yen- mek, Alsas - Loren'i almak gayesile, gayet ilmî bir surette Almanlar,ın menşeinden itibaren tarihlerini tetkik, aydınlatma ve öğretmeye çalışmışlar-

dır. Buda bize diğer devletlerin millî tarihe ne kadar önem verdiklerini a- çıkça göstermektedir.

Bizde, millî kültürde ve millî eği- timde en mühim bir yer tutan tarih problemini esaslı olarak ele alan ve halletmeye çalışan ilk defa Türkiye Cumhuriyeti olmuştur. Bu önemli nokta üzerinde duran, gençliğinden beri (Türk tarihi) ile yakından ilgi- lenen ve daima gençliğe millî seciye ve karakter bakımından canlı bir ör- nek olan Atatürk olmuştur. 1930-31 yıllarına kadar kendi tarihimizi çok fecidirki yabancı yazarların kitapla- rından okuyor ve anlamaya çalışı- yorduk. Umumi tarihçilerimiz bile yazdıkları umumî tarihlerine merkez olarak ecnebi kaynaklarını kullan- maktan çekinmiyorlardı. Sayın Ord. Prof. Fuat Köprülü bir yazısında (Tarihini yabancı gözü ile gören bir millet manevî esaretten kurtulmamış demektir.) Diyerek talebesinin dikka- tını bilhassa Türk tarihi üzerine çek-meye çalışmıştı. Büyük önder Ata- türk 1932 temmuzunda açtığı 1 nci Türk tarih kongresiyle mazinin ka- ranlığında boğulmuş olan Türk tari- hini yine kendi evlâtlarına tetkik et- tirmek kudretiyle, haksız yere bar- bar telâkki edilmiş bir milletin haki- ki kıymetini ölünceye kadar yegâne güvendiği Türk gençliğine öğretmek istedi ve Türk milletin asillğine daima inandı ve bu imanla gençlere; (Muhtaç olduğunuz kudret damarla- rınızdaki asil kanda mevcuttur) de- di. İşte, bu asil kanın mevcudiyetini genç, millî tarihini okuyup anlamak- la öğrenecekti. Bu yüzden başlangıç olarak liselerimiz için (Tarih kurumu-

na) dört ciltlik tarih kitabı neşrettirdi ve bu tarih kitaplarının merkezi sikletini (Türk tarihi) teşkil etmesini bilhassa arzu etti.

Atatürk Türk tarihinden bahsederken büyük bir heyecan geçirdiğini sayın Ord. Prof. Şemseddin Günaltay'ın şu yazısından açıkça görüyoruz. (Türk ırkına karşı payansız sevgi besleyen büyük inkılâpçı bütün konuşmalarında ateşi hiçbir zaman sönmeyen bu milliyetçi ruhiyle samilerini heyecandan heyecana düşürdüğü kadar, ilmi münakaşalardaki geniş müsamahalariyle minnettar bırakıyordu. (Belleten X.)

Ata çok zamanlar millî tarihle uğraşanları Çankaya'ya çağırır onlara elinden geldiği kadar iltifatlarla bulunurdu ve Türk tarihiyle meşgul olanların (Mukaddes bir vazifeye) uğraştıklarına inanırdı. Sayın Cumhurbaşkanımız İsmet İnönü de: Millî tarih ve millî dil, bir millî varlık, hattâ bir millî müdafaa meselesidir.) Diye-yerek millî tarihin önemini belirtmeye çalışmıştır.

Sayın Dr. Bahaeddin Ögel, mezkûr etüdünde, cemiyet üzerinde yapılan tarih eğitiminin rolünü iki kısımda toplamaktadır.

1 — Kişide karakter yaratır.

2 — Cemiyette millî bir seciyeyi şuurlaştırır.

Kişide karakter yaratır maddesi-ni: (Ne mutlu Türküm diyene), (Öğün, çalış, güven), (Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur.) Vecizeleriyle izah etmektedir.

Millî tarih ve millî tarihin faydalarını kısaca gördükten sonra, gayrı

ihtiyari zihnimizde bir soru belirmektedir. Acaba tarih öğretimi nasıl olmalıdır? İşte biz bu sorunun kısaca cevabını vermeye çalışacağız. Bugüne kadar gelmiş olan tarih öğretiminde iki şık gözümüze çarpmaktadır.

a — Matariel tarih öğretimi

b — Muhakeme ve formel bilgiye dayanan tarih öğretimi.

Materiel tarih öğretimi, bilhassa Osmanlı İmparatorluğu zamanının da okullarımızda hakim olan ezberci bir sistemdeki bugün yer yer izlerine rastlamaktayız. Bu sistemde bilgi, bir malumat külçesi halinde ezberlenir, fakat manasının anlaşılıp anlaşılmasına önem verilmezdi, bu sistem yetişen genç dimağların muhakeme kuvvetini kırar ve statik vaziyete getirirki bugün gerek yüksek okullarımızda ve gerekse orta öğretim müesseselerimizde daima bu sistemden kaçınılmaktadır.

Muhakeme ve formel bilgiye dayanan tarih öğretimi şimdiye kadar benimseyemediğimiz veya benimsemediğimiz bir tarih öğretimidir. Bu öğretimde tarih hafızaya önem veren bir ezber dersi değil, muhakemeye fazla yer veren riyazi ilimler gibi telakki edilir. Bu metod da teferruatı talebeye, ezber yoluyla değil münakaşa ve muhakeme yoluyla belletilir. Ve bu suretle çocuğun kafası fuzuli ezberlikle muhakeme kabiliyetinden uzaklaştırılmaz. Bilâkis yaklaştırılmış olur. Bir çok defalar çocuklara gazetelerde, mecmualarda geçen eski bir kavimin adı sorulunca çocuk duraklayıp böyle bir isim duymadığını beyan etmiş, fakat ona tarihte böyle bir milletin varlığı hatırlatılınca en

Bizim Köy Deresi

Köyümün eteklerinden dere akar

İğil İğil

İçinde taşı sayılır

Yaz günleri

Oğlanlar çimer suyunda

Ördekler, kazlar yüzer.

Bir yanda kömüşler yatar

Tembel tembel

İşil ıslıl ağızları burunları.

Bir yanda çamaşır yur gelinler

Sabun sürmez, tokaç vurur !

Çalıya, çimene serer.

Rüzgâr eser, gün kurutur.

Akar su bu,

Kir mi tutar a bacım ?

Bir yanda genç kızları

Bakır, bakır doldurur !

Dere akar köyümün eteklerinden

Bereket, bereket

Dibinde taşı sayılır

İyilirim,

Yüzünde kendimi görürüm.

Sabahat Acuner

ince teferruatına kadar o milleti anlattığını bir çok hocalarımız müşahade etmiştir. Bu da bize tarihi ezberciliğin doğurduğu neticenin iyi bir misalini göstermektedir.

O halde tarih öğretiminde muhakeme ve formel esasları ön plâna

almak en iyi bir öğretim tarzıdır.

Bu şerait altında, mazinin karanlıklarını nurlandıracak olan millî tarihle meşgul olmak ve gençleri şuurulu bir surette bu aydınlık altında toplamak tarihçilerimizin birinci vazifesi olmalıdır.

Aile terbiyesi
meseleleri.

İFFETİN ve ARIKLIĞIN MODASI GEÇMİŞ MİDİR ?

II

Çeviren : Cemal BİLİR

Safiyet ve iffet meseleleri, bir çok kimselerin, ders programları arasında, yer almasını istedikleri bir cinsî terbiye meselesidir. Bu halin, ne kadar günlük olduğu meydandadır. Terbiye meselesi olduğu kadar, bir aile meselesidir de. Salim aileler, bu konu üzerinde, kendilerine düşen vazife mesuliyetleri pek âlâ bilirler.

Maalesef, bir çok aileler, bu gibi meselelerle, kâfi derecede uğraşmazlar. Dr. David Mace'in, bu kadar nazik ve açık meseleyi ihtiva eden ve dolayısıyla yerinde olan bu yazısının, geniş bir halk yığına hitap etmesi yerindedir. Kimse, bundan bir skandal mezu'u çıkaramaz. Aile meselesi düşünceleri, muhtelif noktalarda, neticeleri ile birleşmektedir. Zaten, aile reisi, etrafında söylenenlerin ve okunanların uygunluk ve münasibetini, takdir edip, karar verebilecek, en iyi hâkim, durumundadır.

*Familles De France - Fransız aileleri adlı mecmuası,
Yazı işleri Müdürü. Jean Bergeaud.*

Zaten bu gibi kuvvetli tabii sevk ve saikleri defeden onlara hâkim olan ve idare eden sprituel inanç ve kuvvetimiz değil midir? İşte; ancak bu suretle medenî insan, vahşiden ve hayvandan üstün olabilmıştır.

Şimdi de, evlenmeyi, ancak aşklarından emin olan kimselerin tarafını iltizam eden ikinci gruba gelelim.

Onlarcada istifam buradadır. Kat'i olarak evlenmeye karar vermiş olanlar, kendi kararlarını müteakip, bir-birlerinin mi olmalı? Yoksa, bu ka-

rarlarını tasvip edecek olan kanun veya kliseyi mi beklemelidirler? Bazıları, geri alınamıyacak şekilde Allahın ve insanların önüne çıkmaktan, cinsî teraziye, kendilerini, ayrı ayrı deneyip, bir muvazenesizliği önceden önlemek yolunu tercih etmektedirler. Fiziki anlaşmadan kast nedir? Bunu, izah etmek pek kolay olmasa gerek. Bu hal, bazılarında günü gününe uymuyacak şekilde ve bilhassa kadınlarda böyle olan, bu durum, değişen bir cinsî arzusunun, şiddetine

bağlı bir âmildir. Bundan bihaber, ve bu şekilde evlenmeden evvel denemeler yapmak isteyenler, şunu unutmamalıdır. Bütün akıl hastalıkları doktorlarınca kabul edilen şudur. Evlenmeden evvel tecrübeye girişmek isteyen mütereddit karakter sahiplerinin, sıkıntı, merak, endişe ve korkuları artmakta ve bunun neticesinde de iki taraftan birinde uzvî, ruhî asabiyet ve nehy vücuda gelmektedir. Muhatabının önünde, acınacak bir halde, muvaffak olamıyan, bir çok kimseleri tanırım. Halbuki, bunlar aynı aşk ameliyelerini, evliliğin verdiği ve onlara vereceği emniyetle yapmış olsalardı, bu mahcubiyet hissinin, pek âlâ, ortadan kaldırabilirdi.

Ve, yine öyle evliler tanıyorum ki: Tam bir fiziki anlaşmaya varabilmek için senelerce müşterek hayat yaşamaları icabettirmiştir. Evliliğin çok mes'ut temeli olan bu hale, bu çift, muvaffakiyetle varabilşlerinden haklı olarak cidden bahtiyardılar. Evli durumda her türlü denemeler, ancak ve çaresiz surette saadet şanslarını meydana getirebilir. Bu nokta, o kadar ehemmiyetlidir ki, bu sahada, söz söylemeğe selâhiyetli iki teyidkâr misal vereceğim. İsim yapmış meşhur tıp tarihi doktoru Dr. Norman Himes, (Zamanımızın en büyük hatalarından biri de, evliliğin hisler üzerine bânî olduğuna inanıp, karakterlerin anlaşmasının ve müşterek zevkin ehemmiyetini unutmaktır) der. Yine, tanınmış içtimaiyatçılardan, Duke üniversitesi profesörü Mr. Hornell Hart (Aşkın esasını doğuran şey, iki şahsiyetin, tek şahsiyet gibi imtizaç edebilmesidir) der.

Bu, başlı başına bir sanattır. Şayet, iki normal yaratık, bu şaheseri, meydana getirmek kabiliyetinde iseler,

evlendikten sonra mükemmel bir fiziki ahenk ümit edebilirler. Evlenmeden evvelki münasebetler, evlilik hayatı aşkını bozmak, asorti bir eşin sosyal ve psikolojik durumunu sarsmaktan başka bir şeye yaramaz.

Bana göre, bu prensip, cinsiyet düsturu ahlâkının temel taşı teşkil etmektedir. Bu prensip, bazı saf, mücerret, soğuk fikirler ve mefhumlar yerine, hakikî canlı ve insanî, aşk namına, ideal bir iffet ister. Öyle zannediyorum ki, bu inancı, samimî olarak iddia etsek, dini inancı olmayan bir çok gençler, istekle, bunu kabul ederlerdi. Son olarak evli olmalarına rağmen, aşk zevklerini evlilik sınırları dışında arayanlara gelelim. Mevcut yuvaya zarar vermeden arasına bu arzuya yer vermeli midir?

Ekseriya erkeğin aşkta canlı bir değişikliğe ihtiyacı olduğunu söylerler. Bu kısmen böyle olmakla beraber, bu boşanma ihtiyacı ve arzusu o kadar köklü ve zarurî değildir. Bir erkek için, her iki şekilde kendini idare etmek ekseriya imkânsızdır. Birbirlerini seven çiftler bilirler ki şehvani birleşmelerinde, müştereken idare ettikleri iç kalelerinin sembolü olan yuva, onlara, müşfik ve itimat verici bir gurur verir. Ve, bu kale, en ufak sadakatsızlıkta yıkılır. Evli iken sadece etin tezahürü olan böyle bir harekete tevessül etmek, iki nazik zıt sonu olan istikamete gitmek demektir. Bunlardan birincisi aşka tercüman olabilmek ve değişiklik ihtiyacından müstefit olabilmek ikincisi de, evliliği bir zina ile nihayete erdirmektir.

Burada kendiliğinden bir netice çıkıyor. Mürahiklerin, muvakkaten birleşmek karakteri olan bu geçici temayülleri, muhataplarına benimset-

melerine müsaade etmeli midir? Cemiyette, bu hale müsaade edilmiş olsa dahi, bu tehlikeli bir itiyat doğurur. Evlilikte, acaba hangi aile de fırtınalar kalkmıştır. Ve, acaba hangi aile bu geçimsizliklerden masumdur?

Bunlar mevcut geçimsizliğin illiyetlerini makul olarak arayıp, bulup, giderecekleri yerde, kendileri kendilerine uygun buldukları kimseler ile hissi ve maddî ihtiyaçlarını tatmin yollarını tercih etmektedirler.

Fakat, bu da, anormal ve maraz çiftler den birinin diğeri ile ölüncüye kadar idamei hayat etmesi demek değildir. Birincisi, daima görünen ve yaşanan facialardan biridir. Hiç bir zaman mania ve

Cinsi terbiye

Çocuklarını karı koca hayatına hazırlamak ve başlatmak gibi fevkalâde vazife ailelere düşmektedir.

Bunla beraber, bu gün an ve tatabaların % 80 ni bu esaslı vazifeyi yapmamaktadırlar. Aileleri tarafından cehalete terkedilmelerinden, yerinde bir sıhhat ve mükemmel bir aile muhitine sahip olmalarına rağmen bir çok çocuklar ve delikanlılar ahlakî ve psikolojik hatalara düşmüşler görülmektedir.

Her şeyden evvel, bu aileler, çocuklarının bu sahada, hatalar işlemelerinden ve hissi terbiye gibi, esaslı tarafları ihmal etmelerinden mesuldurlar.

*Aile işleri mücadeleleri azalığı
(Famille) - Aile - adlı mecmuadan
hülâsa. Bruxelles.*

hadiselerin illiyeti aranmadan, yuva bağları koparılmaktadır. Bütün bunlardan sonra, şu suale cevap verebilmeliyiz. En mükemmel cinsi ahlâk düsturu hangisidir?

Bence, en makul ve su götürmez cevap şu olacaktır. Hislerimiz, aile hayatı, baba ve müşterek hayat aşkının yardımcısı olmalıdır. En iyi cinsi

ahlâk telâkkisi, cemiyette, istikrarlı muvazeneli, normal mes'ut bir aile hayatı şeklinde görülmelidir. Asrımız, fiziki aşkı utanılacak bir şey olarak kabul etmemiği öğretti. Şunu, katiyetle söyleyebiliriz ki: Bugün hislerimiz bize zevkimiz, ahlâki olgunluğumuz ve cinsin tekamülü için verilmiştir.

Fakat, bu cinsi haz, dünyaya, terbiyeleri için en müsait şartlarda çocuklar yetiştirmek için sonu biolo-

jik neticeye dayandığı takdirde iyi ve meşrudur.

Erkeğe yakışır bir tarzda, aşk vazifelerini yapmak istiyorsak, iffeti reddedemeyiz. Yalnız yapılacak bir iş vardır. O da, iffet ten, aşkın

bütün safiyetini, şefkat ve canlılığını ihtiva ve muhafaza edecek yeni bir düstur ve fikir yaratabilmektedir.

İffeti bu tarz fikir olarak kabul etmek, fiziki aşkı, ayıplanacak bir kötülük olarak kabul etmek değil; bilakis, aşkı, dünyevi bir alet olmayıp, iyi, yaratıcı bir nesne olarak kabul etmektedir.

Gezi Notları:

ÇARŞAMBA

M. Süheyl ESEN

Çarşambayı sel almış. Bu şarkıyı bir çokları bilir ama Çarşambayı elbet herkes bilmez. Çocukluğumda galiba fazla haşarılık ettiğimiz zaman olacak, Çarşambanın cadısı diye masal anlatırlardı. Tüylerimiz diken diken olur. Lâkin ona rağmen masalı dinlemeğe can atardık. Fakat işte çarşamba adı da kafamızda yer ederdi.

Karadenizin mezopotamyası olarak adlandırılan mahsuldar ve bereketli topraklarından, varlığını ve geleceğini bu topraklara bağlayanların refahlarını gerçekleştiren ve oluk gibi altın akıtan çarşamba eşsiz güzellerile de dillere destan olmuştur. Bu kadar güzellikleri nefsinde toplayan çarşamba hem sahilden güzel hemde çok güzel leşmeğe istidadı olan bir ilçedir.

Yirminci yüz yılın ikinci yarısını aşan medenî insanların medeniyeti temelinden yok etmek için elinden geleni harcadığı meş'um ikinci dünya savaşı sırasında mısır ve fasulyesini ağırlığınca altınla değiştiren çarşambalıların hovarda meşrep mizaçlı, zevk-t sefaya düşkün ve eksik eteğe fazlaca iltifat ettikleri ve dolayısıyla harp yılları içinne kazanıp istifledikleri binlik ve beşyüzlük fışır fışır ipek kaymaları su gibi erittikleri rivayet olunur. Lâkin açıkça neye itiraf etmeli? Pek az müstesnalarımız ve

Yankutan gibi eli sıkılarımız hariç milletçe para harcamasını ve eğlenmesini seven insanlardır. Bir kazanıp üç harcamak bir kusur olsa bile buna aldırmayız. Çarşambalılar da kazanmışlar. Ve meteliğine kadar çıtır çıtır yemişler. Afiyet şeker olsun.. Ama bu fırsat kuşu bir daha bu sevimli dostların başına konarmı bilmem?

Gerçi âleme talkını verip salkımı yutanlarımız eksik değildir eldet.. Evet mesela evet bu satırların âciz yazarı da para olsa, harcamasına bayılır...

İktisadî bakımdan her yıl bir az daha gelişip serpilmeğe olan Çarşambayı ilk görüşde sevdim. Aşk babında da öyle değilmi? İnsan ilk bakışta sever! yanar, tutuşur, yâre kavuşamayınca da mum gibi erir. Sararır solar.. İşte Çarşambayı da görüp seven bir daha unutamaz. Ona gönülden bağlanıp kalır. Bende öyle oldum.

Sayın Nemlilerin şahsî teşebbüs ve emekleriyle tesis edilen demiryolu Çarşambaya mübalagasız can vermiş ve bu sayede Samsuna bağlanan bu ilcenin kalkınmasında demiryolu tabiatıyla müsbeff rol oynamıştır. Bu hat daracık, oyuncak gibi ama başardığı iş hiç de küçümsenmez. Bu yüzden yalnız Çarşamba değil civar köylerin bile Samsunla irtibatı kolaylaşmış ve bütün o mintakayı şehrimizin

bir mahallesi haline getirmiştir. Yıllar boyunca aşınan hat ve laçkalaşan makine ve vagonlara tahammüllerinin ve takatlerinin fevkinde iş gördürülmesinden otuz kilometrelik yol iki saatte aşılmaktadır. Ay efendiciğim insanlar artık eskisi gibi geniş yürekli değillerdir. Tezcanlı olduk. Sinirli olduk. Sonra mesafe denilen merhumun zamanımızda ne hale girdiği meydanda. Super uçak devrinde kağıt arabasına razı olmayız cancağızlarım. Kaldı ki vakit nakittir diye de yırtınır, parlak demeçler veririz. Ukalaca tavsiyeleri dilimizden eksik etmeyiz. Amma ne çareki dilimiz başka, işimiz de başkadır. Elbet bir gün gelecek Devlet Demir Yolları idaresi şu zavalı ve bakımsız Çarşamba hattını da öz evlatları arasına katacak!

İki yakayı birbirine çağlayan köp- den geçerken manzaradan müteahhüs olmamağa imkân yok. İhtiyarsız oh çekiyorsunuz. Ferahlıyorsunuz adeta içinizdeki sıkıntıların, ciğerlerinizi şişiren hava ile birlikte uçup gittiğini hissedersiniz. Bu köprü çok eski devirlere ait bir eser olsaydı. Muhakkak birde masal uydururlardı. Mesela şarkda bir seyahatim sırasında bir acayip yapıya rastlamıştık. Yanımdaki yol arkadaşım şayet burada gece kalmak imkânını bulsaydık demişti: Ne muradınız varsa kırk gün içinde Cenabıhakkın inayetiyle tahakkuk etmiş... Kim bilir bel-kide çarşamba köprü üstünde de elem ve efkârı yok edici bir sinir gizlidir. Gerçi böyle bir masal uydurulsa hiç de fena olmazdı. Öyle ya o zaman gezginler Çarşambaya koşarlar ne de olsa keselerinin bir kısmını boşaltır-

lardı. Ne yazık ki şimdilik bu fantazinin hayalden ileri değeri yok..

Muntazam binaları, parkelenmiş sokakları ve kaynaşan hareketli insanlarla Çarşamba yurdumuzun başta gelen mümtaz kazalarından birisi şüphesiz. Belediye ile elele veren halkın ilcelerinin imar ve güzelleştirilmesi uğruna durmadan çalıştıklarını bir anda kavramak ve anlamak kabil, etrafda özel inşaat halkın da yarışmasına gayretleri, ilcelerinin süratle kalkınmasını sağlayacaktır. Çarşambalılar kolları sıvamışlar hümmalı bir çalışma aşkıyle didiniyorlar. Nitekim halk kendi parasıyla birde mükemmel ortaokul yapmış. Bu gayret ve çalışma temposu devam ettiği takdirde etmemesine elbet sebep tasavvur olunamayacağından yakın gelecekte Çarşambanın daha da inkişaf edeceğini tahmin etmek kehanet olmaz. **

Her karış toprağı ekili olan bu cennet ovada Gelemen Devlet çiftliğinin elinde bulunmakta devam ettiği binlerce dönüm mahsuldar toprağı metrük bir halde kalması ne kadar hazin. Ovayı su baskınlarından kurtarmak için büyük fedakârlıklar pahasına yaptırılan toprak kanallar zamanla yarı yarıya dolmuş, harap ve bakımsız bir halde. Bu halde bakıpta yüreğimizin burkulamaması mümkün mü? Lâkin ne olursa olsun eski sel baskınlarının ürpertici acı hatıralarını yeniden yaşamak, vatandaşların ıstıraplarıyla muztarip olmak istemiyorsak toprakla bir olan bu kanal müsveddelerini yeniden gözden geçirelim. Sel baskınlarının korkunç bilâncoları karşısında taundan kaçır gibi uyanık kalalım.

Kulağıma bu sırada bir hoş se-

dalar gelmektedir. Buna göre Çarşambadan Bafraya kadar olan Devlete ait geniş torakların her karışının ekilip biçilip kabili istifade bir hale getireceği söylentileri alıp yürdü. Ziraatimizin makineleşmeğe yüz tuttuğu bu devirde bu müsbet taprakları ihmal etmemiz elbet effedilmez. Bu rivayetlerin bir an evvel gerçekleşmesini temenni edelim.

Sonra bizi affetsinler. Garajlarında ve ya olduğu gibi öteye beriye bırakılan ziraat makinelerini Allah rizası için atıl bir halde bırakmaktan vaz geçelim. Gelemen çiftliğinde yalnız karpuz ve domates ekmek şüphesiz kâfi değil.. Darımasınlar ama ci-var köylere olsun faydamız dokunsun. Ne bileyim, köylüyü irşad edelim. Yıllardanberi övüten Gelemen çiftliğinin aktif çalışır hale gelmesini ve çevresine tam manasıyla faydalı olmasını istiyoruz. Bu isteğimize kulak vermiyecek tek vatandaşın çıkacağını sanmıyorum.

Sırası gelmişken yinede söyleyelim. Bu topraklarda mükemmel kozacılık yapılır. İnanın kimsenin belli işine engel olmadan kozacılık bu çevre tıkr tıkr kolaylıkla yüz binler getirir. Bir çok şehirlerimiz de bile ziraatle ilgisi ve ilişiği olmyan kimseler bu kazançlı işle uğraşırlar.

Dediklerime bir az kulak asın. Size temin ederim, koza istihsalından kadınlarımız mini mini emek ve gayretlerle yuvalarına büyük kazançlar sağlarlar. Tabiat bu imkânı bu çevreye bol bol bahşetmiş, yeterki istiyelim..

Bu arada Çarşamba tütüncülüğüne de temas zarurî. Vaktiyle iki yüz bin kilo olan rekolte üç beş yıl içinde

milyona dayanıverdi. Kâkin bu geçici istek gevşemekte gecikmedi. Şimdi alıcılar eski bir tabirle kız saçı gibi, ipek gibi, altın gibi tütün istiyorlar. Öyle lahana yaprağı misali şerbetli ve kalın damarlı tütün istemiyorlar. Samsunun ezeli şöhretini bütün dünyaya yayan altın varak halinde tüy gibi, tiryakilerin başını döndüren kokulu Samsun tütünü istiyorlar. Eh sizde gayret edip bu kalitede tütün yetiştirmeğe var gücünüzle çalışın. Hem emeğiniz boşuna gitmez hemde altın pahasına övünü övüne, nazlı nazlı satmağa razı olacağınız tütün mahsulünüz karşısınna haklı olarak gururlanabilirsiniz..

Yoksa ova ve taban araziden alacağınız mahsül sizi de hatta inanın bizide hayal sukutuna uğratabilir. Nitekim bu sırada kulağıma kadar gelen feryad ve şikâyetlere bütün iyi niyetlerimize rağmen hak vermeyiz. Sizin kaybınız bizim kaybımızdır. Sizin derdiniz bizim acımızdır. * *

Çarşambanın çarşamba günleri kurulan pazar yeri, görenler bilir. Başlı başına bir âlemdir. O gün muhtelif istikametlerden binlerce köylü ve şehirli mübalagasız bir sel halinde akarlar. Pazar yeri, dolup taşan satıcı ve alıcılarla mehşer gününden farksız bir hal alır.

Pazar yeri diyince sakın mahbir manal sanmayın. Sakaklar ve meydanlar pazara tahsis edilir. Şık şık Bayan ve Baylara rastlamak da ima kabildir. O gün aile kadınları yiyeceklerini ucuz almak endişesiyle çirpınırlar. Zaten bizim sayın Bayanların pazarlık etmekteki malûm mizaç ve hulyalarını burada da gör-

meniz daima kabildir. Ama ne yap-sınlar? Memurlar ellerine geçen para-yı ister isetemez karılarının ellerine veriyorlar. Bu hale kimisi kılıbıklık diyor. Yok efendim ne münasebet! Bu hayat pahalılığında bu adet şerrin envai. Fena mı?

Satıcıların çoğu kadın veya kız, kaldırımlarda sıralanan birisine yak-laştım. Fiatları öğrenince şaştım. Sam-sunla bu fiyatlar arasındaki fark uçurum adeta...

Genç kadın insanın içini ısıtan ılık, tatlı bakışlarını yurattığı tesir-dön habersiz, malını satmak endişesi içinde kınalı avuçlarına doldurduğu fasulyeyi avucuma boşaltarak medhe başladı. Yakıcı ve kavurucu güneşin altında yanakları büsbütün kızaran bu tertemiz, sıhhatli kızcağızın müm-kün olsaydı önündeki fasulye çuvalını olduğu gibi satın almak suretiyle onun bu sonsuz bekleyişine son ver-mek istedim. Halbuki ben bu çeşit alış verişlerle uğraşmağı hiç sevmem. Ona rağmen kızın ısrarlı tekliflerine dayanmayıp, yaptığı teşkilâtı da na-zara alarak fasulyelerini satın aldım. Lâkin ucuz aldığım fasulyenin kilo-sunda on kuruş aldanmışım. Ama helâl olsun.. Biz az ötede Samsunlu tanıdık bir bayanın bir kaç tane saplı süpürge almak için çekişe çe-kişe pazarlık ettiğini görünce ken-disini selânladık. Gülererek süpürge-leri ucuz buldum da dedil Ama bu nevi süpürge ile ne yapacağını me-rak etmemeğe imkân yoktu? Sayın Bayan manalı manlı gülümsemekte devam ederek sık sık kırılıyor. Ucuz bulunca yedekleri de olsun diye dü-şündüm. Öyle kolayca kırılacak cins-den değil muhakkak. Lâkin daha faz-

la kurcalamağa ne hacet. Evet belki de bu sopalar Sayın Bayın sırtında bir dal gibi çitir çitir kırılıyor.

Elbet herkesin bir türlü, hatta bin türlü derdi vardır. Fakat bu adamcağıza acıdım işte. Bilhassa amazon devrini içleri titreze titreye yâd eden sayın bayanlar kocalarına karşı olan baskılarını her yıl bir az daha artırıyorlar. Bu gidişle âkıbet ne olur bilmem ?

Arkadaşlar gel diyorlar seni bir de değirmene götürelim. Belki sana ilham verir de yine bazı saçmalar karalarsın. Bu teklifi memnurlukla karşıladım. Geçtiğim sokaklara dik-kat ediyorum Her taraf tertemiz. Bu bakımdan Çarşamba Belediyesini teb-rik etmek yerinde olur. Uzak köşeler bile ihmal edilmemiş.

Değirmen sahiden güzel. Boş vak-tim olsa orada saatlerce kalmağı ca-na minnet bilirdim. Lâkin tirene ye-tişmek lâzım. Oluklara hırsla dolan suları ve dönen taşların, elem veren çilakâr talihine bırakarak ayrıldım Kim bilir daha kaç yıl bu su olukları dolduracak ve bu çilekâr taşlar daha kaç yıl dönecek.

Çarşamba akşamları trende yer bulmak değme babayiğitlerin kârı de-ğildir. Onun için tertibat alıp daha evvelden yer tutmuştuk bedava aldığuma kail olduğum fasulyeyi bağa-ja yerleştirdikten sonra yerimizi aldık.

Trenin kalkmasına bir iki dakika kala şehrimiz orta okul öğretmenle-den sayın Bayan Nesrin kucağında bir yığın simitle telâşla içeriye girdi Â hayret doğrusu ! Sayın bayan bu kadar simidi ne yapacaktı acaba ? Anlattığım notlar epeyce eski ve o zamen da ortada ekmecek darlığı oldu-ğu için bir an günahına girerek kara-

Karadeniz Kıyılarında Dolaşırken

II

Y. Mühendis Yakup Kalgay

Dünya harbi sırasında , Akdeniz yolunun kapanmış olduğunu elbet hatırlarsınız. Bu kapanmanın yarat-mış olduğu zorluklara, engellere rağ-men, (SAMSUN) Tütünlerinin Basra körfezi yoluyla Amerikaya gönderi-lebilmiş olmasını da Samsun'un coğ-rafi mevkiini perçinleyen, Ekonomik önemini katmerleştiren sebepler ara-sında saymak çok yerinde olmaz mı?

Samsun limanında , bilhassa kış aylarında Poyraz ve Karayel rüzgâr-ları sürekli eser... Ve tabiatıyla yük-leme, boşaltma işlerini çok zorlar. Hattâ yılın 8 - 9 ayında limanın nor-mal çalışmasına engel olur. Rüzgâr-ların müsaade ve müsamahasına bağlı kalan bir liman çalışması ise, Ekono-mik gelişmeyi köstekler. Bereket versin ki Samsun artık Modern bir limana kavuşmak arifesinde bulunuyor. Yetkili fen heyetleri, muntazam bir program ve çalışma ile Liman projelerini hazırlamakta, Bayındırlık Bakanlığı da neticenin bir an önce elde edilmesine gerekli hizmetleri

esirgememekte. Hattâ teşvik bile etmekte.

Samsun limanının ana vasfı bir (Ticaret limanı) oluşudur. Ancak bu vasfiyle geniş hinterlandına verimli bir dehuşe hizmeti yapmış olabile-cektir.

Samsun ticaret limanında türlü fa-aliyetlerinin ve ihtiyaçlarının hemen hepsini karşılayabilecek tesisler, de-miryollar, liman garı, hangar ve de-polar, kömür rıhtımları yapılacağı tasarlanmıştır. Proje ve plânları bu ihtiyaçlara göre hazırlanmaktadır.

Plân ve projelerinin fennî şartlarına uygun olarak hazırlanması işini (240000) lira bedelle Hollandalı bir firma üzerine almış olduğunu bundan önceki konuşmamda belirtmiştim.

Limanın, inşasına başlandığundan en çok 5 yılda tamamlanabileceği hesap ediliyor.

Şimdiki halde denizin sondaj ve iskandil işleri bitirilmiş gibi avan projesinin ilk taslağı da tamamlan-mak üzere Amistirdamda belirtilen (Sonu Var)

borsacılık yapmak ihtimalini düşün-dümse de kafamın içindeki bu mana-sız ithama bende güldüm.

O halde bu kadar simit makar nası yapacaktı. Vakıf gec olmuş kar nım acıkmıştı. Şu simitlerden bir

tanisini de ben istesem diye düşün-medim değil. Lâkin insafsız ya ver-messe ne yaparım ? Bayan Nesrin karşımda arkadaşları ile birlikte kırı-tır kırı-tır tazeli simitleri yediler. İçimden alacağın olsun Hocam diyordum ...

Amerika'da Evlilik Bağları Neden Çözölmektedir ?

Çeviren : Nihat Yürektürk

Amerikada her beşinci evlenme boşanmayla sonuçlanmaktadır. 20-30 yaş arasındaki evlilerin üçte biri boşanmaktadır. Bunun sebebi nedir?

Amerikada evlilik romantik aşk olarak tavsif edilebilen hakikatten çok uzak gülünç bir hayal ve cinsî cazibeye haddinden fazla kıymet vermek yüzünden çökmektedir.

Evlerinden uzakta olan genç Amerikalıların muhayyilelerinde yaşadıkları kadınlar acaba bir hayat arkadaşı, genç anne ve çocuk terbiyecisi midir? Bu gençler kışlalardaki yatak odalarını güzel kadın resimleriyle süslemiyorlar mı? Onların prensibi «nekadar şehvetli; okadar iyi» değil midir? Bu resimler arasında çocuk resmi var mıdır? Açıkça söyleyelim: Amerikalı, çocuk daha sonra düşünölmesi lâzım gelen ve bilhassa kadınların düşünmesi icap eden bir varlıktır, demektedir. Halbuki o baba olmak için yaratılmıştır ve neticede bu fikirlerinden dolayı hicap duymaktadır. Cinsî sevgi ve romantik aşk kalabalık sevki tabiisini o derece arka plâna atmıştır ki bir çok erkekler için babalık zevki, bir erkek çocuğuyla içtiği sigaraları paylaşmak olmuştur. Bu olaylar bize gösteriyor ki Amerikada babalık ödevlerini öğretecek hiçbir kimse ve hiçbir müessesese yoktur.

Amerikalı baba bütün gün dai-

rede, mağazada veya fabrikadadır. Akşamleyin, şayet anne ile bir briç partisine, pokere, bar veya sinemaya gitmezde evde kalırsa ya misafiri vardır veya ölesiye yorgundur. Böylece çocukları için hemen hemen yabancı olarak kalıyor. Baba şefkati ve bir babanın çocuklarına olan sevgi ve sempatisi onda teşekkül edemiyor

Babalık ödevlerini ve muhakkak olarak annelik ödevlerini hafifletmek için cemiyet bir sürü çareler bulmuştur: Radyoda çocuk saatları, resimli kitaplar, çocuk temsilleri, çocuk bahçeleri ve kamplar. Bir kaç nesil önce tamam erkekler tarafından verilen okul dersleri şimdi hemen hemen tamamen kadınlara bırakılmıştır. Böylece erkek çocuk bütün gençliği boyunca kadınlar tarafından tedris ve terbiye ediliyor. Bu kadınların yarısı evlenmemiştir, evlenenlerin bir kısmıda çocuk doğurmamıştır. Bu çocukları baba olduklarında ne babalık ödevlerini biliyor, ne de anneye karşı babalık mesuliyetini üzerine almak istiyor. Halbuki tabiat cemiyet ve ev hayatındaki mesuliyetleri erkeğe yüklemiştir. Erkek mesuliyetlerini idrak edemeyince bir çok kadınlar ümitsizliği düşünüyorlar ve boşanıyorlar. Bununla beraber bu boşanmalardan ve Amerikan aile hayatının bozul-

masında yalnız erkek suçlu değildir. Cinsî cazibe kızların koca intihabında esaslı faktör olmuyorsada her kızın kalbinde romantik bir aşk mevcuttur. Ekseri mecmua ve filmlerdeki kadın kahraman romantizme meyleder. Romantik aşkı bulduğu anda evlenir. Ekseri aşk hikâyelerimizdeki kahramanlar bir servete kavuşunca evlenmektedirler. Bu servet masalı bazı hakikatları gizlemektedir: Para, bir erkeğin iyi karakterli olduğuna ve bir hayat arkadaşı olabileceğine hiçde delil teşkil etmez. O bilâkis şımarık ve geçimsiz tipler meydana getirir.

Evliliğin bir sonuç olduğunu zannetmek delilik olur. Evlilik hayatı tedricî bir tekâmül sahasıdır. Bir tekâmül sahasıdır. Bir çok kızlar evlilikten yeni gelinlik hayatlarının devamını bekliyorlar. Onlar için evlilik nişanlılık zevklerine seksüel tatmin ve maddî konfor ilâve eden bir hayattır.

Evlilik hayatının ileri devrelerinde ilk aşk yerine müşterek yaşama hissi kaim olur. Evlenirken karısını cinsî cazibesi için intihap etmiş olan koca zaman geçtikçe bir taravetin söndüğünü ve bir yeknesaklığın hâkim olduğunu hisseder.

Birçok boşanmalara sebep olarak sadakatsizlik gösteriliyor. Sadakatsizlik saikile yıkılan yuva meş'um ihanetten daha önce yıkılmağa müsaittir. Çünkü bu izdivaç amme tem-

sil edilmeden akdedilmiştir. Aldanılan bir noktada «arzu» rüyasıdır: ya bu, ya hiç! Bu deliliktir. Eğer her kız için önceden bir erkek tespit edilmiş olsaydı, ona tesadüf ihtimali istatistikman sıfır olurdu. Bu arzu edilen rüyaya kavuşmak ekseriya menfi sonuç veriyor. Bu aldanışın insan ruhunda hasıl ettiği sızıyı hafifletmek için çifiler ihanete başvuruyorlar ve bu şekilde birbirlerinden intikam aldıklarını zannediyorlar ve boşandıktan sonrada yeniden hakikî «BİRİCİK» avına çıkıyorlar.

Evlilikteki bu nahoş olayların sebebi çiftlerin manen olgun olmayışlarıdır. Baba olmak gayesile yetişmemiş olan erkekler, evlilik hayatına müsait değildirler.

Eğer aile milletin ve cemiyetin temeli ise hakikî yuvalar kurmalıyız. Çocukları bir yük telâkki etmek ve onlarla beraber bulunmaktan kaçınmak çok görülen olaylardır. Böyle düşünen ana ve babadan terbiye olan çocuklar evlendiklerinde zeyk vermeyen her şeyi sıkıcı buluyorlar. Evlilik hayatına doğru bir istikamet vermek istiyorsak, evlenme arzusunda bulunanların görüşlerini ve kıymet hükümlerini değiştirmeliyiz. Evlenenler şu sorunun sahibi olmalıdırlar:

- «O çocuklarım için bulabileceğim en iyi annemidir?»

- «O en iyi babamıdır?»

KEMALETTİN KÂMİ KAMU

Bahrî Ulaş

İçli şairimiz Kemalettin Kâmi Kamu, aramızdan ayrılalı - (6- Mart - 1946 - dört yıl oldu; taşıdığı üstün meziyetleri, bıraktığı güzel eserleri ve nihayet millî cephelerile geçmiş yılların güzideleri gibi o da gönüllerimizde yer almış bulunuyor. Aziz ruhu şâd olsun.

İnce duygu ve derin düşüncelerin muhassalası olan selis uslûbu ile yoğrulmuş tahassüsleri kulaklarımızı doldurmakta, ruhumuzu okşamakta, göğsümüzü yumuşatmakta..... Nadi-de hayal ve gerçeklerle gözlerimizi büyüleyerek içimizi fethetmektedir. Zira o, «her zaman her yerde san'at-kâr kalmasını bilmiş olan, şair doğmuş ve şair yaşamış bir millî kıymettir.»

«Ne arzum, ne emelim..
Yaralanmış bir elim..
Ben gurbette değilim,
Gurbet benim içimde.»

Diyen şair, muvakkat bir zaman içinde olsa bizleri gurbete götürüp orada bırakmıyor mu?

Ve sonra:

«Enginde gün batıyor suların süsü gibi
Sular öyle temizki,.. Annemin yüzü gibi!»

beyitiyle tekrar karşımıza çıkıp yine bizleri götürdüğü yerden geri çevire-

rek nice hatıraların akisleriyle bağla-mıyor mu?..

«Öldü, bilmiyorum nerde türbesi,
Öldü sanıyorum sulara sesi,
Rüzgârda kokusu var nefesinin.

Mısralariyle kaybettiği eşini arı-yan merhum şairimizin türbesi, sesi, nefesi bizim içimizde değildir?..

U M U T

Bir umut meltemi dağıtır tasa
Bir umut gölgesi karşı kor yasa
Kim açar bağrını umutlanmasa
Yazın yağmuruna, kışın karına.

Ellerin umutla atar zarını,
Umuda borçlusun bütün varını,
Güz döker goluna yapraklarını;
Gün doğar filizden umutlarına.

Onsuz ne gül biter, ne bülbül öter,
Onun bir ışığı bir ömre yeter,
Ondan bir iki tel değilse eğer
Bu günü bağliyan nedir yarına..»

Bizlerde aynı umutlarla hale ve istikbale bağlanmıyor muyuz?

«Bir saat ileri.. Bir saat geri..
Var mı bu korkudan daha beteri?
Üşütme alnımı, ey ölüm teri,
Yaşama aşkıyla yanıyor tenim.»

Diye rahat döşeginde her fânî gibi kıvranan hassas şairi, bizler gi-bi hayata bağlamış olan saik yine aynı umutlardı.

HAYATIMI KURTARAN MUCİZE

W. Mc. Dougall

Çeviren : Rifat AK

Artık mucize olmayacağından bahsedilir böyle olmakla bera-ber mucizevi bir hadise olma-saydı halâ yaşayabilecek miydim.

Vaka, 7 mart 1942 de Hind denizinde Cava adasıacıklarında gün batarken geçmiştir. United Press muhabiri olarak, Cava'da-Japonlarla yapılan çarpışmaya dair röportaj yapmağa gönde-rilmiştim Batavya, yeni düşmüş-tü. Biraz sonra, ada, tamamiyle düşmanın istilâsına uğramış o-lacaktı. Vakit kaybetmeden ha-raket etmeliydim. Poelau Bras adlı, Hindistana hareket etmek üzere olan bir Holanda gemisi-ne bindim. Son Hollanda subay-ları, Şel kumpanyası memurları ve aileleri de gemide bulunuyor-lardı. Takriben 240 kişi idik. Sahilden 250 mil kadar açıkta Japonuçakları bizi yakaladılar. Saat 11 de gemiye ilk bomba isabet etti. 11.38 de ise Poeu-lau Bras batıyordu.

Dalgalarla mücadele ederken biraz evvel gemimizin dikilerek sulara gömüldüğü yere sabit nazarlarla bakıyorum. Denizde muazam dalgalar yükseliyor.Et-rafta feci bağrıışmalar, imdat is-

tiyenlerin haykırıışları ... Bütün sesler, biricik tahlisiye sandalını çağırıyor, ondan imdat istiyor, yalvarıyor. Fakat o' uzaklaşıyor Bir deli gibi yüzüyorum 20 met re kadar yaklaşıncı bağırmağa başlıyorum:

— Beni de kurtarınız, beni-de kurtarınız!

Hiç kimse dikkat etmiyor ve sandal, istikametini değiştire-rek uzaklaşmasına devam edi-yor. " Biraz daha gayret; yeti-sirsin . Daha hızlı, daha hızlı... İşte biraz daha yaklaştın. "

— İmdat , imdat !..

Aksi şeytan .. Can kurtaran yelegide hızla yüzmeme mani oluyor. Çıkarmak içinse vakit yok. Biraz daha yaklaşıyorum, sandal içindekilerin yüzleri seçi-lebiliyor. Kurtuldum, beni kena-ra çekmeğe geliyorlar. Emni-yette olmak, ne fevkalâde bir his!

Ellerimi uzatıyorum, kimse kur-tulmam için ilgi göstermiyor. Tahlisiye sandalı, haâdinden çok fazla dolu... Vaziyet mey-danda, yalnız yüzüme bakmakla iktifa ederek ve başlarını çe-viriyorlar. Kürek çekenlerden birine yalvarıyorum:

— Yardım et de çıkayım, Cavaya kadar böyle yüzemem.

Cevap vermiyor. Cebimde bulunan pusulaları hatırlıyor, nuzafferane bir sesle haykırıyorum:

— Bende iki tane pusula var, istikametinizi tayinde size çok faydalı olur.

Adam başını sallıyarak:

— Sandalda yer yok diyor. Gerçekten sandal, ağızazına dolu. Her an batabilir.

Böyle olmakla beraber beni boğulmağa terkedemezler. Bu imkânsız .. işte uzaklaşıyorlar. Bir hamlede küreklerden birine yapışıyorum.

Ellerimi kürekten zorla ayırıyorlar. "Tekrar etme; yoksa seni pataklıyacaklar.. Kendi kendimi kurtarmayı deniyorum ve sandalın kenarını yakalamağa uğraşıyorum. Ellerim kayıyor; kayık ilerliyor. Gerisinde bir ip sürükleniyor, yakalıyorum. Kayıktakilerin birisi, bir çekişte onu da elimden alıyor. Yorgunluk, kollarıma ve ayaklarıma bir ölüm ağırlığı ile çökmeğe başlıyor. Batıyorum; suyun içine gömülen başımı kaldırmağa takatim yetmiyor. Bende iki şahsiyet var zannediyorum: Birisi suyun içinde, diğeri ona yukarıdan bakan bir seyirci ... İkincisi yukarıdan feci şekilde

boğulmak üzere olan çabalyana bakı düşüncelerini dinliyor; yukarıdan bana talimat veriyor: "Yavaş Mc. Dougall; kuvvetini hesaplı kullan; cankurtaran yeleği ile daha bir müddet tutunabilirsin." Öyle mi yapmalıyım! Zira tahlisiye sandalı dolu olduğundan, içindekiler beni kabul etmek istemiyorlar. Yavaş yavaş kuvvetimi topluyorum; üzerime çöken yorgunluk, dağılmağa başlıyor. Artık çığlıklar işitilmiyor; etrafımda, yüzen bir kişi bile göremiyorum. Bu kadar kısa zamanda hepsi boğulmuşlar; Deniz, fazla kabarıyor. Dalgaların arasındaki boşluk çizgilerinden başka bir şey göremiyorum. Bir dalga ile beraber yükseldiğim zaman etrafımda kaynaşan bir su dairesinden ilerisini farkedemiyorum. Alsizin bir başka kazazede daha garüyorum: Çenesini at nalı şeklinde büyük bir şamandıraya dayamış, elleriyle ileri doğru iterek yüzmeğe çabılıyor. Bir müddet yan yana beraber yüzüyoruz. Sonra, dalgalar bizi ayırıyor.

İki gün evvel, telefonla yaptığım denizası konuşmada annemin son sözleri kulaklarımda çınlıyor:

— Oğlum; seni sevdiğimi unutma.

Öyle hissediyorum ki halâ konuşuyor:

— Gayret evlâdım, senin için dua ediyorum.

"Peki anneciğim, dayanacağım!" Kendi kendime, sulara gömülmeden evvel daha ne kadar mukavemet edebileceğimi soruyorum. Boynumun ağrısı biraz daha artınca başımı sudan çıkarmak imkânını bulamıyacağım. Zavallı bir adamın garip şekilde boğulmasının hikâyesini hatırlıyorum. Yorgunluk ve umitsizlikten öyle bir hale gelmişti ki ne suyu, ne de havayı ayırdedebiliyordu. Nihayet yaşamak için suyu mu yoksa havayı mı teneffüs etmesi lâzımgeldiğini seçemiyordu. Aynı hale gelmem için daha ne kadar zaman kaldı! Seyirci, yukarıdan bana:

"— Artık zamanın kalmadı; dua etmeğe başlasan iyi eder sin." diyor.

Duaya başlıyorum. İlk defa duanın hakiki manâsını anlıyorum. Ölümün yaklaşması, kıymet ölçülerini değiştiriyor. Bu ana kadar size değerli görünen şeylerin manâsı kalmıyor. Yalnız iki şey insan üzerinde tesirini muhafaza ediyor. Alla ve aîln yuvası. Korku diye bir his kalmıyor, yalnız onun yerine nedametler başlıyor. Tamamlıyamadığınız bazı şeyler için ü-

zülüyorsunuz, veyahut da elinizde imkân olduğu halde yapmadıklarınız için pişman olursunuz. Size verilen bu hayatta daha iyi faydalanamadığınıza esef ediyorsunuz.

«Allahım; yalvarırım, bana biraz daha hayat ver; onu en iyi şekilde kullanmağa gayret edeceğim!»

Yüreğimin biraz hafiflediğini hissediyorum. Ruhumdaki fırtına sükûn bulmağa başlıyor. Ümit içimde açılan geniş yeis çukurunu doldurmağa başlıyor. Birdenbire, duanın kabul olduğuna tamamen inanır oluyorum. Bununla beraber, kurtarılabilmem için hiçbir imkân hatırıma gelmiyor. Yalnız, kurtarılaacağım: Buna tamamen eminim. Belki bir denizaltı tarafından görüleceğim. Düşüncelerimin tesiri altında, etrafında periskop gözlemeğe koyuluyorum. Nazarlarım, deniz üzerinde bir parçaya tıkılıyor.

«Dişini sık; kuvvetlerini toparla. Böylece, günlerce yüzebilirsin.»

Saat kaç; güneç ne tarafta bulunuyor? Aşağıda, güney-batı istikametinde, bulutlar arasında, batmak üzere.. Ansizin sular üzerinde bir şeyin dikildiğini görüyorum. Bir döküntü mü? Gelecek dalgayı bekliyelim. Hayır.. Ah! Bir perisko!.. Allahım;

hakikaten periskop?.. Her halde beni kurarmaya gelen denizaltıya ait olmalı. Ona doğru daha hızlı yüz; belki seni uzaktan göremez. « Hayır; yanılmışım; periskop değilmiş. Bir direk, bir tahlisiye sandalının direği.. Yukarıdan seyreden hayalim, bana cesaret veriyor:

— Şansını kaçırma: yüz ve dua et. Şamandıradaki arkadaşanı da unutma.

Hakikaten arkadaşım, önümde yavaşça ilerliyor. Süratle yüzerek onatyetişiyor ve omuzuna dokunarak sandalı gösteriyorum. Başıyla işaret ederek, hafifce tebessüm ediyor. Süratle yüzmeğe devam ederek ona geçiyorum. Hiç bu kadar hızlı ve uzun müddet yüzebileceğimi zannetmiyordum. Sandal hâlâ yerinde duruyor. Eğer daha uzaklaşmazsa ona yetişebilirim. Allahım, işte yelkenlerini açıyor. Onlarda diğerlerinin yaptığı gibi beni terk edecekler. Bütün kuvvetlerimi toplayarak sesimin son haddi ile bağıriyorum.

— Allahım. yelkenleri indirt.

Yelkenler iniyor:

— Şükürler olsun, Allahım. Bin şükür.

Sandala yaklaşıyorum. Direğim etrafında çalışan adamları seçebiliyorum. Yelkeni direğe çekmek için uğraşıyor. Allahım, bana acı bu benim en son şan-

sındır' Yelken yeniden açılıyor.

- Allahım, onun böyle bırakma, yine indirt. İşte hayatımı kurtaran mucize yelken yeniden düşüyor.

- Çok şükür Allaha "onları çağır; sana doğru gelsinler ve seni kurtarsınlar"

- İmdat, imdat.

Kayıkdan biri başını kaldırdı ve bana koluyla işaret verdiği Allah beni koruyor. Görülüyorum; kurtarmaya gelecekler. Fakat sandal bana yaklaşıyor; kimse de kürekleri harekete geçirmiyor. Hepsi direğin etrafında yelkeni açmak için toplanmışlar. Arkamdan zayıf bir çığlık işitiyorum. Şamandıradaki arkadaşım, imdat istiyor. Tekrar yüzmeğe devam ediyorum. Nihayet sandala yanaşıp nefes nefese ellerimi uzatıyorum. İki adam, beni sandala çekiyor ve kurtuluyorum. Titriyorum; cennet, herhalde şimdi benim hissettiklerime benziyordur. Derin bir nefes aldıktan sonra etrafımı çevirenlere hitabediyorum.

— Teşekkür ederim arkadaşlar; bir milyon defa teşekkür ederim.

Bir defa daha derin nefes alıyorum. Suyun dışında tenefüs etmek ne saadetmiş. O zaman onlara, şamandıradaki ar-

kadaşımdan bahsediyorum: « şimdi bu taraftaydı» diyorum. Heyhat; onu göremiyorum.

— Biraz evvel şuracıktaydı; kürekleri bu tarafa doğru çekin

Hepsi sessiz duruyorlar. Sert yapı'lı, kırmızı saçlı bir gemici Hollanda lisaniyle homurdanarak emir veriyor. Öne doğru uzanarak kürekleri daha hızlı çekiyor diğer yedi kürekçi de onu taklidediyor. Sandal, kurtarıldığım yerden uzaklaşıyor:

- Hayır bu tarafta diye elimle istikameti gösteriyorum. Kırmızı saçlı gemici cevap veriyor:

Yapılacak bir şey yok; zaten biz de çok kalabalığız. Siz, kurtarabileceklerimizin sonuncusunuz. Hiç kimse, bir kelime bile cevap vermiyor. Kürekler suyun üzerinde çizgiler çizerek sandalımızı en son kazazedenin bulunduğu yerden uzaklaştırı-

yor. Denizi dikkatle araştırıyorum; bu gürültülü sular arasında hiçbir şeye rastlamıyorum. Belki de benim kurtuluşumu, sandala çıkışımı görmüştü; belki de sevinerek: Şimdi de sıra benim! demişti. Acba bizi uzaklaştır görünce düşündükleri ne oldu? Onları ben de hissedebilirim. Çünkü ilk sandal uzaklaşırken aynı şey, benimde başıma gelmişti. Kendisinin benim tarafımdan tekedildiğini zannetmesini istemiyorum.

Bazı geceler, arkamda bıraktığım bu adamın düşünceleri beni uyandırır. Kendi kendime, daha ne kadar sularla boğuşuktan sonra yorguluk ve ümitsizlikten ne suyu, nede havayı ayırdedemeyecek hangisinin yaşamak için lüzumlu olduğunu hissedemeyecek hale geldiğini sorarım.

O D U N

Ayşe ARKAN

İhtiyar köylü, cami avlusundaki çınarın gölgesine gelince, derin bir nefes aldı.

Eliyle alnından akan terleri toplayıp siltikten sonra, yedeğinde sürdüğü odun yüklü eşiği götürüp avlu duvarındaki parmaklığa bağladı. Gelip ağacın dibine oturdu.

Vakit, öğleyi çoktan geçmişti. Güneş tepede her zamankinden fazla bir sıcaklıkla yanıyor, hava hararettten hafif hafif ürperiyordu.

Düşüncesiz düşüncesiz biraz etrafı seyretti. Hiç bir yerde hayat yoktu. Bazan yoldan bir iki kişi, saçak altlarındaki yarım gölgelere sığınarak, geçiyor; bir iki tavuk gübreleri eşiyor ve bir kedi, camiyle duvar arasında uyuyordu.

Gözleri, eşiğine ilişkince birden alnı kırıştı; kaşları çatıldı, kafası işlemeye başladı.

Köyü köydekileri ve işini düşünüyordu. Dört sene önce hükümet memurları aşar için elinden öküzünü ve evindeki üç silteden birini alınca elleri böğ-

ründe kalmış, ayrıca oğlunuda askere gönderince komşusu Ahmet zadeye tarlasını satmaya mecbur olmuştu. Evinde ihtiyar bir karısı gelini ve iki de küçük torunu, yani dört can ona bakıyordu.

Eline geçen para onları bu bahara kadar yani tam üç sene kimseye muhtaç etmeden idare etmişti. Fakat tükendikten sonra, gane sağ olsun komşular. Oğlun gelince çalışıp bize öder diye ellerinden geldiği kadar yardım etmişler onları aç ko-mamışlardı.

Gel gelelim bu kıtlık!..

Bu kıtlık yavaş yavaş onlarında elini bağlamış herkes kendi derdine düşüp onları bir köşede unutmuştu.

Altmışını aştıktan sonra yaşını saymamıştı. Yüzüne bakan onu, benbeyaz saç sakalı ve kırışık derisi bükük belile bir asırdede sanırdı.

Aç kalınca gelini ırgatlığa gidip onlara bir müddet bakmıştı. Ama işte üç günden beri o da hastalandığı çalışamıyordu.

İki çocuk, karısı ve hasta... İhtiyar bütün kuvvetini toplamış birinden iki günlüğüne bir eşek bulup, topladığı bir yük odunu 17 saatlik köyden şehre indir-mişti.

Onyediyi saat aç, uykusuz ve sıcakta. Midesinin ezintisini biraz unutmak için artık fazla düşünmedi ve göz kapakları kapandı.

Şimdi tuhaf bir rüya görüyordu: Önünde geniş bir sinive bu sinide bir çok yemek ve yemişler vardı. Köyegelen vergi memurlarıyla jandarmalara ikram edilirken gördüğü tavuk kızartmalarından tut da şehre indikçe yeddiği türlü türlü çeşit renk renk yemeklere varıncaya kadar. Hele o meyvaların güzel liği.. Hepsi sabah ayazında gibi buğulu buğulu.. Kırmızı, sarı, yeşil...

Fakat bunlar neden onlar almak için elini uzattıkça kayboluyordu!

Sonra bunların yerini dört genç, gürbüz delikanlı aldı: Oğulları!

Onları hep vatan, millet uğruna kaybetmişti. Ağhyordu, yaşlar dağdaki su yollarından daha çok ve derin yüz çizgilerinden yuvarlanıyor. O bilmeden gördüğü rüyaya ağhyordu.

Oğullarından sonra sırasıyla

tarlasını, gürbüz, öküzünü, geçirdiği tatlı günleri gördü. Kâh yüzünde bir tebessüm beliriyor, kâh alnı kederle kırışıyordu.

Birden karşısına evi, onu bekleyenler ve eşiğin sahibi çıktı. Çocuklar ağlıyor, gelin kıvrıyor, karısı çabuk gel diye üzerine geliyor, köylüde bizim eşiği ne yaptın, diyerek yakasına sarılmış sarsıyor ve bağırıyordu.

Birden gözlerini açtı, karşısında bir zaptiye ve birçok insan duruyordu. Zaptiye onun gözlerini açtığını görünce yakasından tutup:

— Sersem sersem etrafa ne bakıyorsun kalk bakalım ayağa dedi. İki saattir seni uyandırmaya çalışıyoruz.

Uyandığını gören adamlarda gelmişler ona hiddetli bir şeyler söylüyordu. O söylenenlerden bir şey anlamıyor. Yalnız kendine hırsla bakan gözleri ve acılıp kapanan ağızları görüyordu.

Ağaca tutunup ayağa kalktı. Bu sırada adamların en hiddetlisi ilerleyip suratını iki tokat attı. O gene, sabit gözlerle etrafına bakıyordu.

O esnada elinde tuttuğu meşin kamçıyı sallayarak yürüyen birine herkez yol açtı zaptiye selâm durdu. Ve adam ihtiyarın karşısına gelip dikildi.

Gözlerini aç aça; beyendinmi be adam yaptığın işi dedi!..

Acaba o böyle herkezi kızdıracak ne iş yapmış, hangi büyük kusuru işlemişti?

Gayri ihtiyari dudakları oynadı.

— Ne işi eviât dedi ne yapmışım?

Ve o zaman ona yapılan muamelenin sebebini karşısındaki adam artan bir hiddetle anlattı. Meğer, mutasarrıf paşanın oğlu bir kaç arkadaşıyla o uyurken buraya gelmiş, eşeğin yükünü indirip üzerine binmek istemişler. Onlar yükü indirirlerkende ne yapmışlarsa eşek çifte atıp Pş. zade ile diğer bir çocğun kolunu kırmış. O bunların sonrasını gene duymadı. Karşısındaki adam boyuna bağıyordu. O şimdi yalnız eşeği düşünüyordu. Acaba hayvanı ne yapmışlardı?

Midesinin ezintisi fazlalaşmış içini kemiriyor. Ama o kendini değil, eşeği düşünüyordu. Adamın sözlerinin bir yerinde ileri atıldı. Çünkü o gebertin şu soy-suz hayvanı diye emretmişti.

Adamın ellerine ayaklarına kapamp af diledi. Vaziyetini evinde bekliyenleri söyledi. O söyledikçe öteki köpürüyor. Zaptiye çabuk olun diyordu.

Hayvanı tutup götürdüklerini görünce dayanamadı ileri atıldı koştu hayvanı yakaladı. Sanki etrafındaki bütün insanlar eşeğin sahibi olmuş ondan hayvanı istiyordu.

Zaptiyeler ihtiyari eşeği bıraksın diye çok zorladılar. Fakat o artık hiç bir şey duymuyor, görmüyor yalnız hayvanı sıkı yakalamış bırakmıyordu.

Birden suratına bir şeyin çarptığını duydu. Zaptiye çavuşu olan kırbaçlı adam ilerlemiş ve kırbağını bütün hızıyla ihtiyarın yüzüne indirmişti.

Elleri gevşedi, olduğu yere çöktü. Gözleri kararıyor, başı dönüyordu.

Gözlerinin önüne onu bekleyenler geldi. Ellerini ileri uzattı. Yakının da duranların onun (Al eşeğini) dediğini duydular. Sonra ihtiyar ölmüştü.

SUZME SÖZLER

Bilgiyi hazmedebilmek için iştaha ile yutmak şarttır.

Anatole France

Olgun bir meyva gibi öl ve ölürken seni taşıyan ağaca teşekkür et

Epictetus

Biz yalnız sevdiklerimizden öğreniriz.

Goethe

Aşk şarap gibidir. İlk köpürür; durulduğu zaman artık yabancı maddelerden kurtulmuştur; eskidikçe kıymetlenir, soğudukça tatlılaşır.

Samuel Butler.

Cür'etten cesaret, tereddütten korku doğar.

Puplilus Syrus

Haşeri boğa zamanla boyunduruğa alışır.

Qidius

En mükemmel ahlâk kitab'ı vicdanımızdır: Sık sık ona başvurmalıyız.

Pascal

Dünyada aşk ve hürriyet yegâne gayemdir. Bu en kıymetli olan iki şey bana hayatı sevdirebilir. Aşk için Hayatı feda ederim. Fakat, hürriyet için aşkı da terkederim.

Alexandre

Damla

Uluğ Turanlıoğlu tarafından İstanbul'da devamlı olarak yayınlanan Damla bütün Türk çocuklarının seve seve okuyacakları Türkcü ve memleketçi bir dergidir.

Senelik abonesi (5) lira olan Damla'nın yalnız öğrencilerle öğretmenler için yıllık (100) kuruştur. İstiyenlere parasız örnek dergi de gönderilir.

Adres : Posta kutusu : 655 İstanbul

İmtiyaz sahibi ve neşriyatı fiilen idare eden : Necmi Memişyazıcı

Basıldığı yer - Samsun Matbaası

T. C. ZİRAAT BANKASI

Vadesiz Tasarruf Hesapları

1950 YILI İKRAMİYE LERİ :

İSTANBUL ve ANKARA'da

8 EV,

Ayrıca

200.000 Liralık

Para İkramiyeleri.

Ev kazanan isterse bedelini alabilir.

Acele 150 Liralık bir hesap açtırınız.

Her 150 Lira için ayrı bir kura numarası verilecektir.

ÇEKİLİŞ TARİHLERİ :

10 Mart,	15 Mayıs,	30 Haziran,	31 Temmuz,
29 Ağustos,	30 Eylül,	28 Ekim,	30 Aralık,

İkramiye giriş şartlarını Bankalarımızdan öğreniniz.

Fiyatı : 30 kuruş

Kurum Adı: TÜRK TARİH KURUMU
Sicil No: 255.7.2/24/800932
DERGİLER 19 MAYIS SAMSUN HALKEVİ DERGİSİ 113, (1950)
Markası: MARKASIZ Bulunduğu Yer: Konusu:

